

Όταν ο παπάς προστάζει...

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Στάθηκε και ο παπάς και περίμενε.

Έκανε ο Αποστόλης πως ψάχνει στ' απάνω και στα κάτω του ποταμού. Και πάλι γύρισε κοντά στον παπά, ξύνοντας το κεφάλι του.

- Δεν έχει βάρκα μουρμούρισε.

Ούτε στιγμή δε δίστασε ο παπάς.

- Ξέρεις κολύμπι; ρώτησε.

Ο Αποστόλης ήξερε. Μα δεν ήθελε να τ' ομολογήσει και να διευκολύνει τη δουλειά του παπά.

- Τα νερά είναι βαθιά χειμώνα καιρό... Και κάνει κρύο, χιονίζει... είπε τάχα φοβισμένα.

- Ξέρεις κολύμπι; επανέλαβε με τόνο που δε σήκωνε αντίρρηση ο παπάς. Σα φθάσουμε αντίκρυ, σε ζεσταίνω εγώ, πρόσθεσε, σηκώνοντας δυο μεγάλα δυνατά χέρια, έτοιμα να δείρουν. Ο Αποστόλης υποχώρησε.

- Αν δεν είσαι κουρασμένος, δάσκαλε, πρότεινε, πάμε λίγο παρακάτω... εκεί που χωρίζει το Καρά-Αζμάκ από τον παραπόταμο. Εκεί έχει βάρκα και είναι πιο ρηχά τα νερά.

- Πάμε στον παραπόταμο, αποκρίθηκε ο παπάς πιο γλυκά.

Και ξαναπήραν τον δρόμο τους, ακολουθώντας την ακροποταμιά, κατά τις εκβολές του Λουδία.

Δεν είχε αστεία με τον διαβολόπαπα αυτόν! Θα πήγαινε ως τη θάλασσα ο οδηγός, θα πήγαινε ως την κόλαση, αν το ήθελε. Δεν έπαιρνε από συζήτηση ο γέροντας...

Και με την άκρη του ματιού του τον έβλεπε ο Αποστόλης που προχωρούσε στον βούρκο, με τ' αποφασιστικά μεγάλα του βήματα, που εμπόδια δε δέχονταν. Έφθασαν στο μέρος όπου ενώνονταν οι δυο βραχίονες, και λίγο παράμερα στέκονταν μια ξύλινη φτωχοκαλύβα, σκεπασμένη με ραγάζι. Χτύπησε την πόρτα ο Αποστόλης μια δυο φορές, και από μέσα τού αποκρίθηκε μια νυσταγμένη φωνή:

- Κιμ ντιρ;

- Άνοιξε, Τράικο! Εγώ είμαι, ο Αποστόλης... αποκρίθηκε ο οδηγός.

Η πόρτα άνοιξε κι ένας ψαράς με φέσι παρουσιάστηκε, μισοκοιμισμένος ακόμα.

- Έλα μέσα, του είπε φιλόξενα· κάνει κρύο...

- Εσύ έλα έξω, του αποκρίθηκε ο Αποστόλης.

Θέλει να περάσει αντίκρυ ο πάτερ... ο πάτερ;

Γύρισε στο σύντροφό του, περιμένοντας να πει τ' όνομά του.

Μα ο παπάς δεν τaráχθηκε.

- Έχεις βάρκα; ρώτησε τον ψαρά με το προστακτικό του ύφος, πióτερο στρατιωτικού ύφος παρά κληρικού, και που δε σήκωνε αντιλογία.

Ο ψαράς είδε το μακρύ μαύρο ράσο και τaráχτηκε.

- Έχω, έκανε και υποκλίθηκε, σταυρώνοντας τα χέρια του στο στήθος.

- Λοιπόν, πέρασέ μας αντίκρυ, πρόσταξε ο παπάς. Και δε θα μας βγάλεις εδώ. Θα μας πας παραπάνω, εκεί που περνά ο δρόμος.

Πάλι υποκλίθηκε ο ψαράς, και, μαζεύοντας μια παλιά λιωμένη κάπα από το αχυρένιο στρώμα του, κατέβηκε με τον παπά και τον Αποστόλη στο ποτάμι.

Το χιόνι είχε παύσει, μα το κρύο έτσουζε. Στο χώμα τραβηγμένη, κείτονταν μια φαρδιά βάρκα με πλατιά καρένα. Έκανε να τη σπρώξει ο ψαράς, μα είχε κολλήσει στη λάσπη.

- Τράβα εσύ, να σπρώξω εγώ, είπε του Αποστόλη. Μα με μια κίνηση του χεριού τον παραμέρισε ο παπάς, και, πιάνοντας τη βάρκα από το κάθισμα, τη σήκωσε και την έσπρωξε στο νερό.

Τρομαγμένος, κοίταζε ο ψαράς. Και ο Αποστόλης μια στιγμή έμεινε μαγεμένος. Μα, σηκώνοντας το ράσο του, μπήκε ο παπάς στη βάρκα και τους έγνεψε να τον ακολουθήσουν.

... ο ψαράς
την όχθη,

της βάρκας λίγο λίγο νάρκωνε τον Αποστόλη, που άρχιζε να αισθάνεται την κούραση ολόκληρης της μέρας και αποκοιμήθηκε εκεί που κάθονταν. Μα το βαρύ χέρι του παπά τον έσπρωξε από τον ώμο.

- Σβέλτα, του είπε. Ο βαρκάρης δε βρίσκει το δρόμο. Πού είναι;

- Δε βλέπω, είναι σκοτάδι, απολογήθηκε ο ψαράς. Μα ο Αποστόλης έβλεπε. Είχαν περάσει πέρα από τη σκοτεινή γραμμή του δρόμου, που ξεχώριζε αμυδρά στον μουσκεμένο κάμπο και γύριζαν πίσω. Έτσουζε το κρύο κι ο ψαράς ολοένα τυλίγονταν στην τρυπημένη του κάπα. Σίμωσαν την όχθη και ο παπάς βγήκε πατώντας στο νερό.

Γύρισε κι έβαλε στο χέρι του ψαρά κάτι που κρότησε.

- Ν' αγοράσεις καινούρια κάπα, είπε. Σαστισμένος είδε ο Αποστόλης στο σκοτάδι δυο χρυσά νομίσματα.

- Αναψε ένα σπίρτο, Τράικο, και βλέπε, του ψιθύρισε.

Άναψε ο ψαράς και είδε. Και άπλωσε τα δυο του χέρια, το πρόσωπο σηκωμένο σε δέηση.

- Ο Θεός... ο Θεός... μουρμούρισε. Μα ο παπάς ήταν κιόλα μακριά.

Έτρεξε και τον πρόφθασε ο Αποστόλης.

- Δάσκαλε, σ' ευχαριστεί ο Τράικος... άρχισε ο Αποστόλης. Μα ο παπάς εξακολούθησε τον δρόμο του σα να μην άκουσε και ο Αποστόλης δεν τόλμησε να πει άλλο τίποτα.

Συλλογίζονταν όμως και διερωτούνταν πως αυτός, παπάς, βρήκε στις τσέπες του δυο λίρες; Οι παπάδες στη Μακεδονία δεν είχαν λίρες να δίνουν ούτε καν μετζίτια και ήταν ζήτημα αν είχαν κάποτε και γρόσια.

Και πήγαινε ο Αποστόλης στον λασπωμένο δρόμο πλάγι στον παπά, και στον νου του γυρνούσε και δούλευε το πρόβλημα.

Ήταν οι πρώτες πρωινές ώρες, σαν είδαν ν' ασπρίζουν στο σκοτάδι ένα δυο χαμόσπιτα.

Ο παπάς στάθηκε.

- Πού είναι η εκκλησία; ρώτησε. Ο Αποστόλης άπλωσε το χέρι.

- Εκεί, είπε, δείχνοντας αόριστα. Μα πρέπει να μπούμε στο χωριό, να πάμε στου παπα-Ηλία, να πάρουμε τα κλειδιά...

Τον διέκοψε ο παπάς.

- Πήγαινε με στην εκκλησία, πρόσταξε.

Δε σήκωνε συζήτηση η προσταγή. Γύρισε ο Αποστόλης δεξιά, έξω από το χωριό, και σε λίγο έφθασαν σ' ένα ύψωμα όπου μισοφέγγριζε το εκκλησιδάκι.

Μπρος στην πόρτα στάθηκε ο παπάς, έβγαλε ένα κλειδί και άνοιξε.

- Έμπα μέσα, πρόσταξε τον Αποστόλη.

Ήταν σκοτεινά. Ούτε καντήλα έκαιε ούτε κεράκι. Και το κρύο έπιανε στο κόκαλο.

Ο παπάς μπήκε μέσα κι έκλεισε την πόρτα.

- Είναι μακριά το Κλειδί; ρώτησε.

- Όχι. Μα είναι άσχημος ο δρόμος, αποκρίθηκε ο οδηγός.

Δεν έχω στρώμα να σου δώσω, μα ένας πολεμιστής
στις πλάκες, είπε ο παπάς.

Και γέλασε. Και το γέλιο του, βαθύ, γλυκό,

αντήχησε ζεστό στην έρημη εκκλησία. Στα σκοτεινά τυλίχθηκε ο Αποστόλης στην κάπα του και μαζεύτηκε στον τοίχο πλάγι. Άκουσε και τον παπά που πήγαινε στην πόρτα μπροστά, και πλάγιαζε κι αυτός. Ο Αποστόλης δεν ήθελε να κοιμηθεί. Η

σκέψη του άγνωστου παπά τον απασχολούσε. Μα είχε περπατήσει όλη μέρα, ήταν τσακισμένος. Τα βαριά του μάτια έκλεισαν μονάχα τους και τον πήρε ο ύπνος.

Ξύπνησε ξαφνισμένος. Μια αχτίδα ηλιακή είχε μπει από το παράθυρο κι έπεφτε στο πρόσωπό του. Ανασηκώθηκε, κοίταξε γύρω του την ξένη εκκλησία και θυμήθηκε. Γύρεψε τον παπά. Μα ο παπάς είχε φύγει. Η πόρτα ήταν κλειστή και ήταν μόνος. Πετάχτηκε πάνω. Τι ώρα ήταν; Και πού ήταν ο παπάς; Έτρεξε στην πόρτα. Δεν ήταν κλειδωμένη. Μα το κλειδί έλειπε. Καρφωμένο στην κάπα του βρήκε ένα χαρτάκι σχισμένο από σημειωματάριο. Λίγα λόγια ήταν γραμμένα με μολύβι: «*Πήγαινε στο Κλειδί, σε περιμένουν. Εκεί θα λάβεις οδηγίες*». Καμιά υπογραφή. Περίεργος γύρισε ο Αποστόλης όλη την εκκλησία. Κάτω από το γωνιακό στασίδι βρήκε ένα καλοδιπλωμένο μαύρο δέμα. Το άνοιξε. Ήταν ένα ράσο, και μέσα τυλιγμένο ένα καλυμμαύκι και μια μακριά μαύρη γενειάδα. Τα ξαναδίπλωσε αργά, τα έβαλε όπου τα βρήκε και βγήκε έξω.

Είχε χιονίσει όσο κοιμούνταν ο Αποστόλης. Όλα ήταν άσπρα, και ο ήλιος φεγγοβολούσε ίσια πάνω από το κεφάλι του. Ώστε είχε κοιμηθεί πολύ βαριά. Κι ο παπάς πρόφθασε κι έφυγε χωρίς να τον πάρει μυρωδιά. Ήταν λίγο ντροπιασμένος ο Αποστόλης, που τον άφησε να χαθεί χωρίς να μάθει ποιος κρύβουνταν κάτω από το ράσο του και η πρώτη του σκέψη ήταν ν' ακολουθήσει τα ίχνη του στα χιόνια, να τον βρει, και ύστερα να πάγει στο Κλειδί, όπως τον πρόσταζε το χαρτί του παπά και όπως του το είχε πει ο κύριος Ζώης. Μα ίχνη δε βρήκε. Έκανε τον γύρο της εκκλησίας απ' έξω. Κανένα πάτημα δε φαίνονταν στα φρεσκοστρωμένα χιόνια. Πρέπει να κοιμήθηκε πολύ λίγο ο παπάς, ή και να μην κοιμήθηκε καθόλου. Και τα χιόνια, σαν έπεσαν, σκέπασαν τα ίχνη του περάσματός του.

Πεινούσε ο Αποστόλης, μα χρήματα δεν είχε ν' αγοράσει ψωμί στο χωριό. Μόνο στο Κλειδί, στου μπαρμπα-Θανάση, θα 'βρισκε φαγί. Μα δεν τα 'χανε για τόσο λίγο ο Αποστόλης. Γοργά πήρε το χιονοσκέπαστο μονοπάτι και τράβηξε για το Κλειδί.

«*Τον διαβολόπαπα!*». Λοιπόν δεν ήταν παπάς καθόλου, αφού άφησε πίσω και γενειάδα και ράσα και καλυμμαύκι. Άραγε το ήξερε η κυρία Ασπασία; Θυμήθηκε το χαμόγελό του, που κουνούσε μονοκόμματα τη γενειάδα του. Χτύπησε με τη γροθιά του το κεφάλι του. «*Κουτέ, θεόκουτε! Σα να μη φαίνονταν πως δεν ήταν παπάς!*», σκέφθηκε.

Στου μπαρμπα-Θανάση, τον περίμεναν. Είχε φθάσει μήνυμα. Να φάγει, να ξεκουραστεί, λέει, και «αύριο», νύχτα, να είναι στην καλύβα του μπαρμπα-Λάμπρου, στα Γιουβάρια.

- Ποιος έφερε το μήνυμα; ρώτησε ο Αποστόλης. Δεν ήξερε ο κυρ Θανάσης τ' όνομά του. Ήταν ένας άγνωστος χωρικός, ντυμένος Τούρκος, «μα μιλούσε ρωμαίικα σα Ρωμιός» και είχε αφήσει αυτό το χαρτί...

Από έναν κόμπο, δεμένο στο μαντίλι του, έβγαλε ο κυρ Θανάσης ένα διπλωμένο χαρτί και το έδειξε του Αποστόλη. Ήταν φύλλο σχισμένο από σημειωματάριο, όμοιο με το χαρτί που είχε καρφώσει ο παπάς στην κάπα του Αποστόλη. Έβγαλε ο οδηγός το δικό του χαρτί και τα παρομοίασε. Ήταν, όμοιο, όμοιο και το μεγάλο ευανάγνωστο γράψιμο, και τα δυο χαρτιά ήταν γραμμένα με μολύβι. Κι έλεγε το δεύτερο χαρτί: *«Διαταγή Κέντρου, να βρίσκεται αύριο βράδυ στου μπάρμπα-Λάμπρου ο οδηγός Αποστόλης»*. Και πάλι καμιά υπογραφή.

- Κι έτσι σε περιμέναμε, συμπλήρωσε ο κυρ Θανάσης.

Μα βλέποντας τον Αποστόλη, που συλλογισμένος δίπλωνε τα δυο χαρτιά για να τα βάλει στην τσέπη του, βιαστικά του τ' άρπαξε.

- Δεν κάνει, του είπε. Ο ταχυδρόμος... αυτός που μου έφερε το χαρτί, είπε να το κάψω!

Τα έσχισε και τα δυο και τα 'ριξε στ' αναμμένα κάρβουνα του τζακιού.

Κάνε κλικ παρακάτω, για ν' ακούσεις την ιστορία

%baltos8_papas%

Το σκίτσο της αρχικής εικόνας είναι του [Κώστα Βουτσά](#)